

— PZPZW — Prognoza ooś v. 0

Zespół autorski:

Monika Michałek, Helena Boniecka, Paulina Brzeska-Roszczyk,
Paweł Janowski, Tomasz Kuczyński, Agnieszka Gajda, Iwona Zaboroś,
Magdalena Błęńska

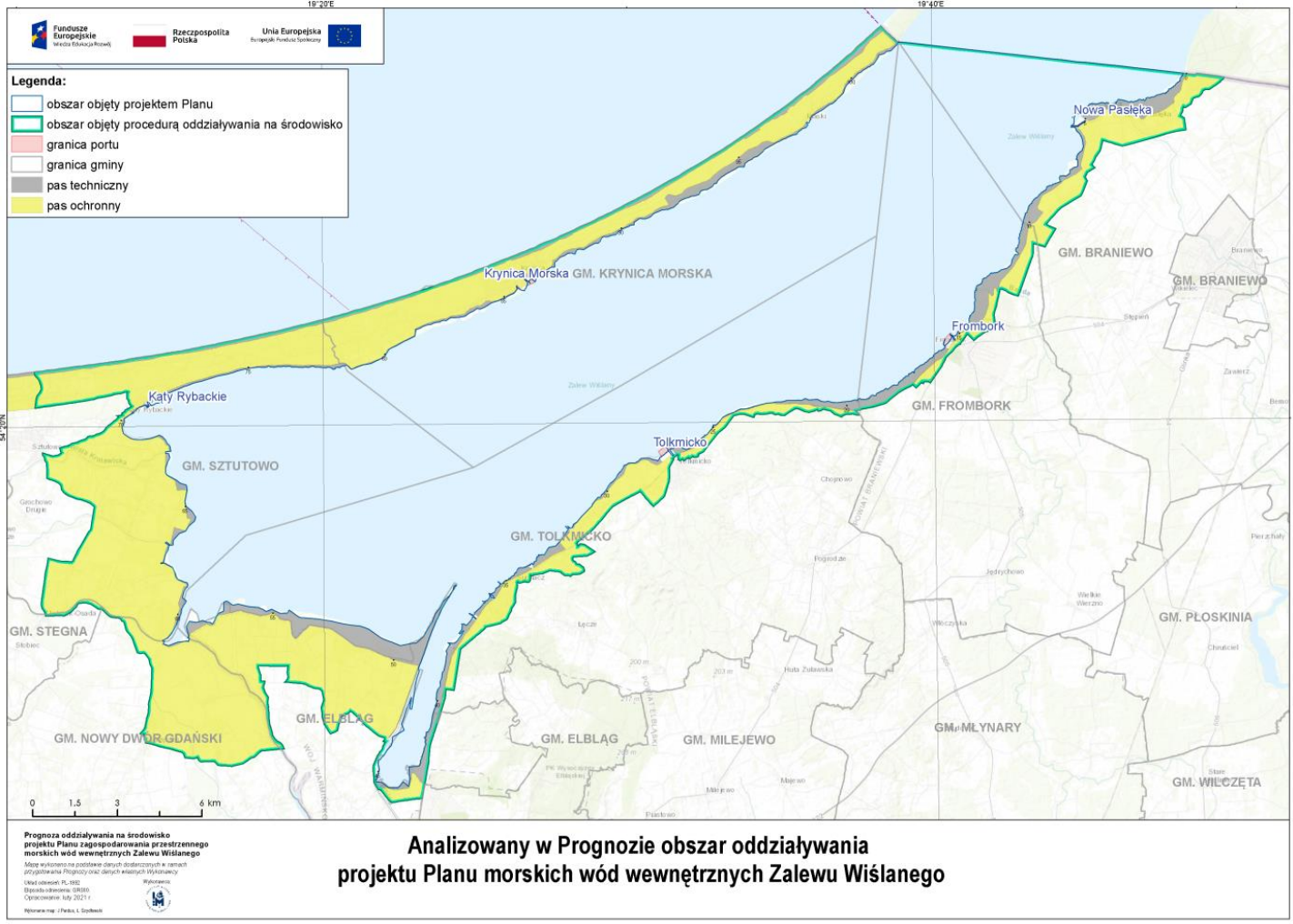
Instytut Morski, Uniwersytet Morski w Gdyni

Projekt Planu
zagospodarowania
przestrzennego dla
morskich wód wewnętrznych
Zalewu Wiślanego

Uwarunkowania formalno-prawne

- Art. 46; art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2021, poz. 247)
- Uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (RDOŚ) w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym
- Wymagania określone przez Zamawiającego w Opisie Przedmiotu Zamówienia

Obszar oddziaływania

Główne założenia metodyczne

- Nie prowadzono badań środowiskowych. Dokument Prognozy przygotowano na podstawie materiałów publikowanych i niepublikowanych dot. analizowanego obszaru.
- Uwzględniono obowiązujące przepisy prawa krajowego w zakresie sporządzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz informacje zawarte w regulacjach prawnych właściwych dla ochrony środowiska i obszarów objętych ochroną.
- Przyjęto założenie, że podstawą strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest charakterystyka jego stanu a w Prognozie na poziomie strategicznym rozważa się korzyści i zagrożenia wynikające z planowanego dokumentu.
- Rola niniejszej strategicznej oceny jest rozumiana jako włączenie aspektów środowiskowych na jak najwcześniejszym etapie planistycznym.

Główne założenia metodyczne

Analizę i ocenę stanu środowiska dla obszaru objętego oddziaływaniem projektu Planu przeprowadzono w zakresie następujących elementów*:

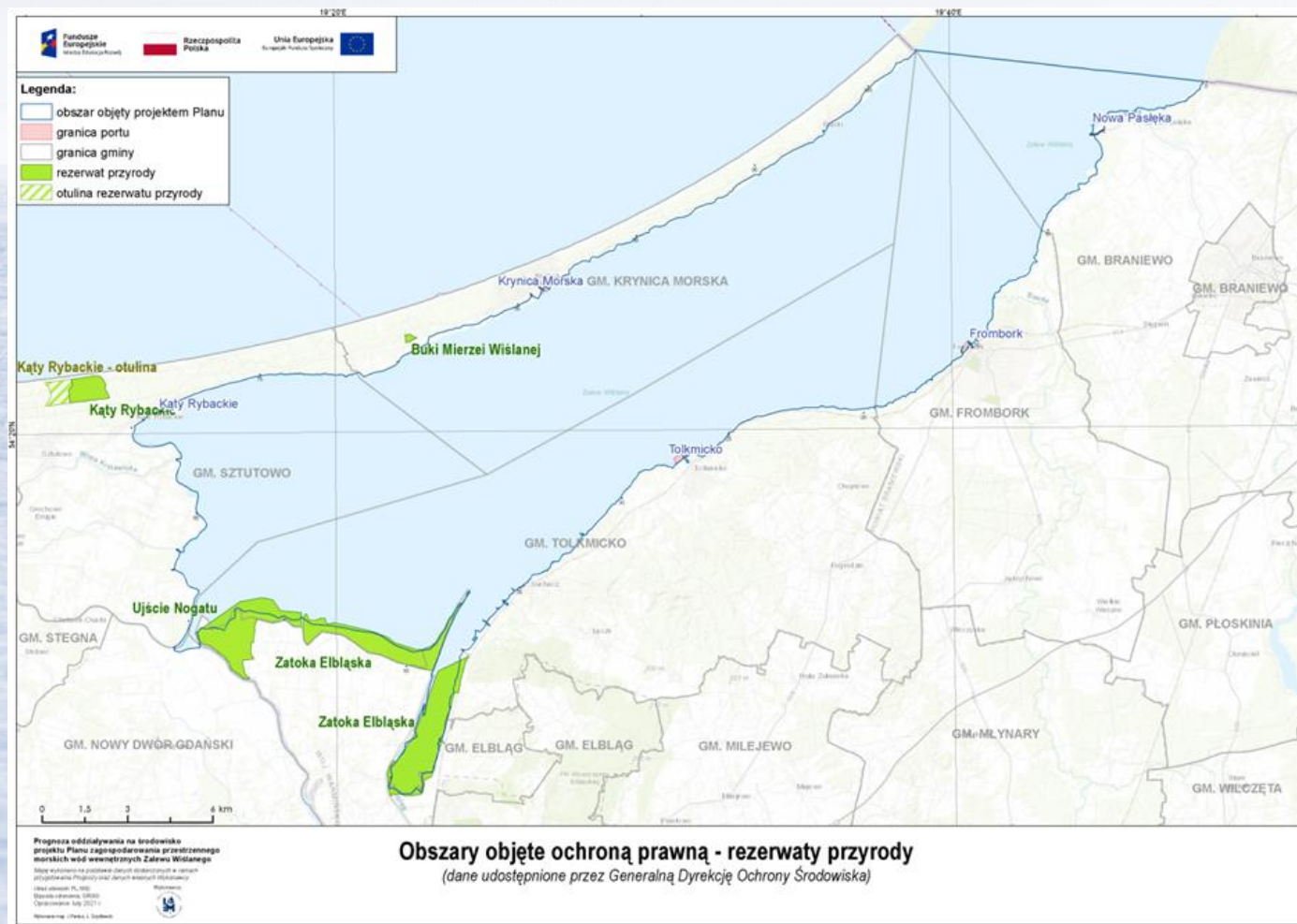
- ✓ różnorodności biologicznej
- ✓ ludzi
- ✓ zwierząt
- ✓ roślin
- ✓ wody (warunków hydrologicznych i oceanograficznych, stanu ekologicznego)
- ✓ warunków geologicznych
- ✓ warunków geomorfologicznych
- ✓ zasobów naturalnych
- ✓ antropopresji i ochrony brzegów morskich
- ✓ krajobrazu
- ✓ powietrza i klimatu akustycznego
- ✓ klimatu
- ✓ zabytków
- ✓ dóbr materialnych
- ✓ obszarów cennych przyrodniczo i obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000 wraz z analizą przedmiotów ochrony

** szczegółowy opis elementów środowiska zawarty jest w dokumencie Projekt Prognozy v.0*

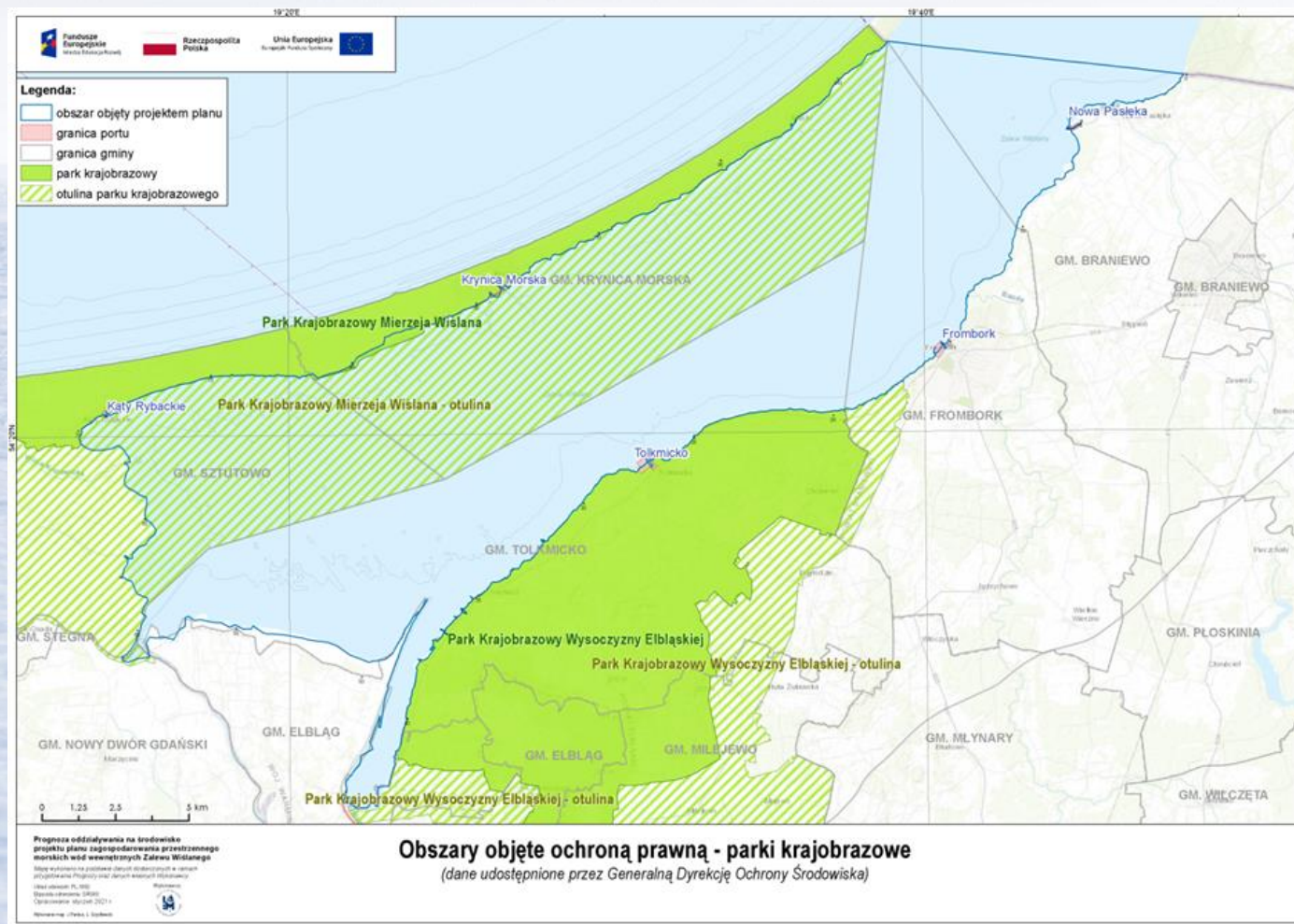
Uwarunkowania przyrodnicze

- W granicy objętej projektem planu ustanowiono następujące formy ochrony przyrody:
 1. Obszary Natura 2000:
 - obszar specjalnej ochrony ptaków: Zalew Wiślany PLB280010;
 - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty: Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana PLH280007;
 2. Rezerваты: Zatoka Elbląska, Ujście Nogatu;
 3. Otulina Parku Krajobrazowego Mierzei Wiślanej.
- Po ustanowieniu w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska planów ochrony obszarów Natura 2000 Zalew Wiślany PLB280010, Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana PLH280007 będą obowiązywać ich zapisy.
- Po ustanowieniu w drodze zarządzenia RDOŚ planu ochrony dla rezerwatów przyrody Zatoka Elbląska i Ujście Nogatu będą obowiązywać ich zapisy.

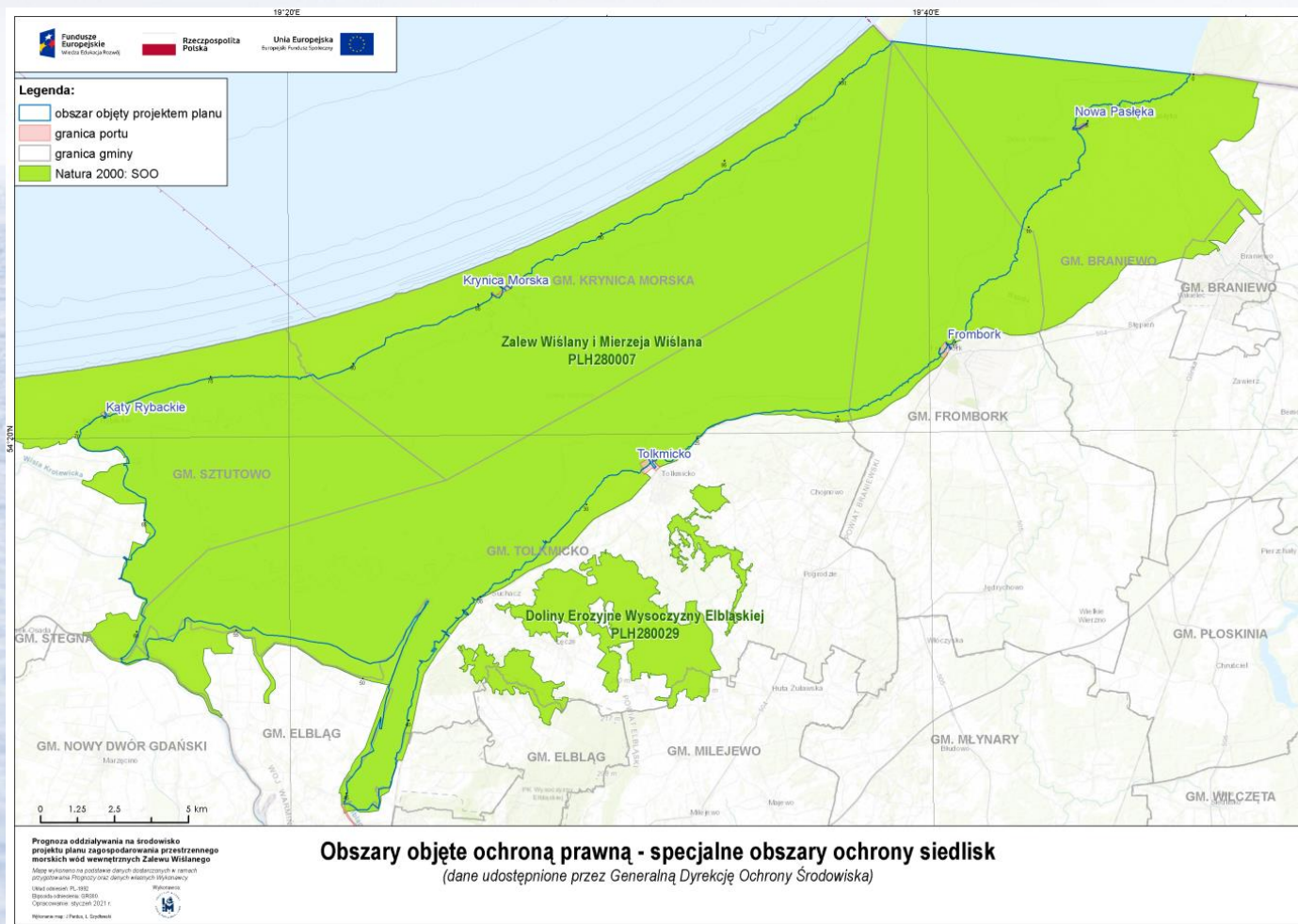
Uwarunkowania przyrodnicze

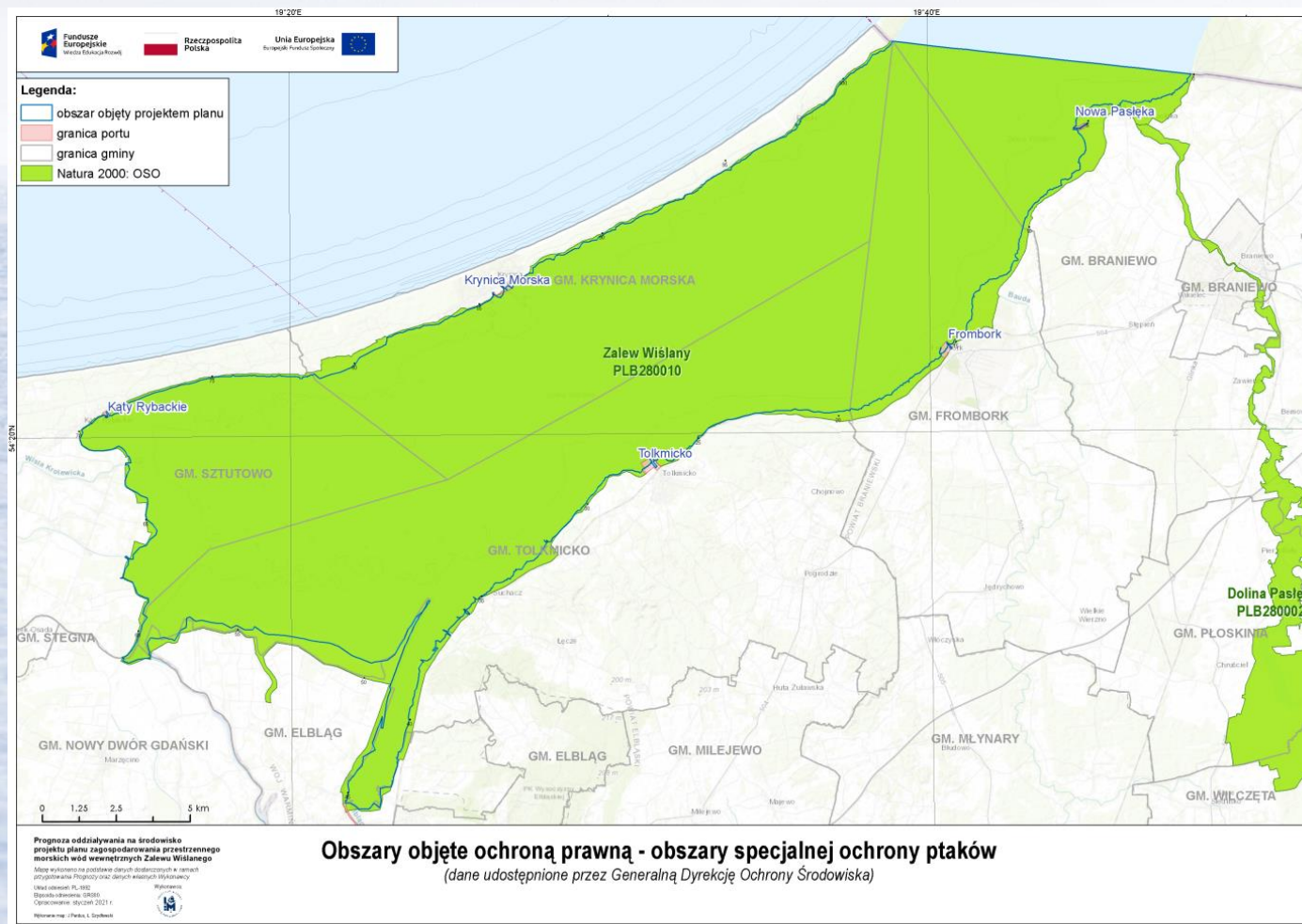
Uwarunkowania przyrodnicze

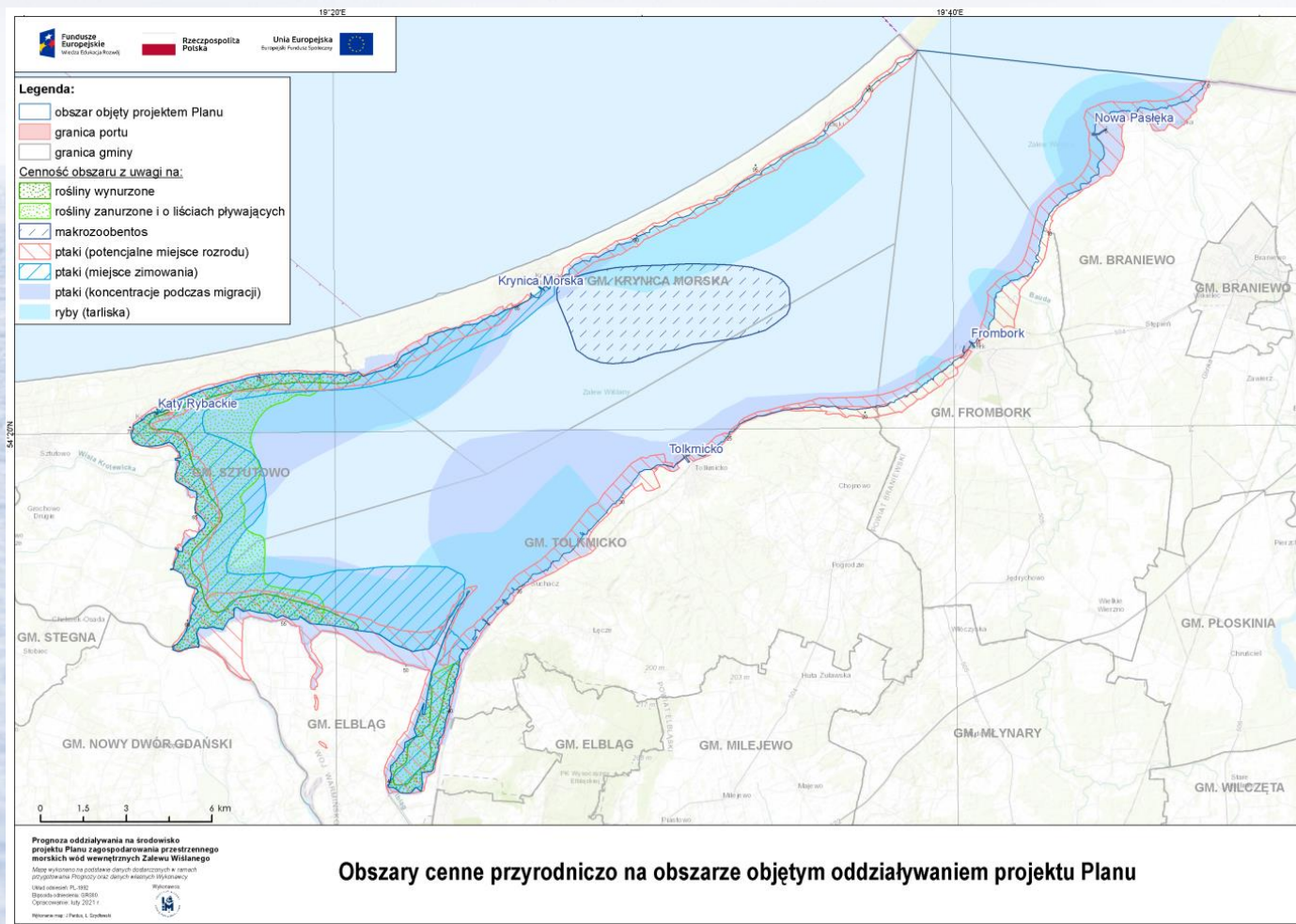
Uwarunkowania przyrodnicze

Uwarunkowania przyrodnicze

Cenność przyrodnicza

Cenność przyrodnicza

Makrozoobentos

Relatywnie najwyższym stopniem jakości ekologicznej odznaczały się rejony przybrzeżnej strefy wzdłuż Mierzei Wiślanej, szczególnie w pobliżu Krynicy Morskiej.

Roślinność wynurzona

Obszarem najcenniejszym jest część zachodnia Zalewu wraz z Zatoką Elbląską – rejon ten cechuje się największym bogactwem gatunkowym oraz najrozleglejszymi obszarami porośniętymi roślinami wynurzonymi, stanowiącymi istotne siedlisko dla ptaków.

Cenność przyrodnicza

Makrofity

Obszarem najcenniejszym jest część zachodnia Zalewu wraz z Zatoką Elbląską – rejony te cechują się największą liczbą gatunków chronionych oraz największymi obszarami dna porośniętymi przez makrofity (funkcja siedliskotwórcza dla fauny dennej i fitofilnej).

Cenność przyrodnicza

Ryby

Szczególnie istotny dla ichtiofauny występującej w Zalewie Wiślanym jest obszar obejmujący strefę przybrzeżną wzdłuż Mierzei Wiślanej, przez zachodnią i południową część Zalewu obejmującą rejony dawnej delty Wisły (m. in. ujście Nogatu) aż po Zatokę Elbląską, gdzie zlokalizowane są tarliska ryb słodkowodnych i siedliska gatunków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana (tj. koza i różanka). Ponadto ważnymi dla migrujących z morza przez Zalew Wiślany do rzek gatunków dwuśrodowiskowych (troć, łosoś, minóg rzeczny) są rejony ujść rzek od strony Wysoczyzny Elbląskiej.

Cenność przyrodnicza

Ptaki

Najbardziej wartościowe siedliska dla niemal całorocznej obecności ptaków nad Zalewem Wiślanym związane są z wielkopowierzchniowymi szuwarami, znajdującymi się wzdłuż pasa od Zatoki Elbląskiej w części południowej do Ujścia Nogatu w części południowo-zachodniej. Inne cenne siedliska szuwarowe dla ptaków znajdują się u nasady Mierzei Wiślanej od Kątów Rybackich do Przebrna, z pominięciem rejonu inwestycji, tj. przekopu Mierzei Wiślanej, oraz w części wschodniej w ujściu Pasłęki.

Ssaki morskie

Obszar objęty planem nie jest istotnym siedliskiem dla ssaków morskich: foki pojawiają się tu incydentalnie, morświn nie jest notowany.

Identyfikacja presji

Funkcja w PPZ	Presja (wpływ funkcji akwenów określonych w Projekcie planu zagospodarowania na środowisko morskie)
Transport (T)	• Ruch jednostek pływających i związane z tym zanieczyszczenia wody i atmosfery oraz hałas przyczyniający się do płoszenia i niepokoienia ptaków, szczególnie gatunków będących przedmiotami ochrony w granicach obszaru Natura N2000 w okresie ich gniazdowania (marzec-sierpień), sezonowych wędrówek (sierpień-listopad, luty-maj) oraz zimowania (grudzień-luty) • Utrzymywanie właściwych parametrów torów wodnych (pogłębianie) i związana z tym redystrybucja zanieczyszczeń w osadach. W przypadku przebudowy torów prawdopodobieństwo zniszczenia siedlisk roślin i zwierząt
Funkcjonowanie portu lub przystani (Ip)	• Hałas generowany podczas rozbudowy i utrzymania infrastruktury portowej przyczyniający się do płoszenia i niepokoienia ptaków, szczególnie gatunków będących przedmiotami ochrony w granicach obszaru Natura N2000 Zalew Wiślany w okresie ich gniazdowania (marzec-sierpień), sezonowych wędrówek (sierpień-listopad, luty-maj) oraz zimowania (grudzień-luty) • Redystrybucja zanieczyszczeń i substancji biogenicznych z osadów do toni wodnej, naruszenie struktury dna podczas rozbudowy i utrzymania infrastruktury portowej • Zanieczyszczenie wód • Wzmożony ruch jednostek pływających
Rozwój lokalny (L)	• Presja rybołówstwa na populacje ryb, zmiany struktury gatunkowej i wiekowej ichtiofauny • Wzmożony ruch jednostek pływających i związanych z tym hałas • Dążenie do maksymalizacji zysków z turystyki, sportu i rekreacji, wpływ na rozwój i przekształcenie przestrzeni
Obronność i bezpieczeństwo Państwa (B)	• Hałas generowany podczas wykonywania operacji wojskowych przyczyniający się do płoszenia i niepokoienia ptaków, szczególnie gatunków będących przedmiotami ochrony w granicach obszaru Natura N2000 Zalew Wiślany w okresie ich gniazdowania (marzec-sierpień), sezonowych wędrówek (sierpień-listopad, luty-maj) oraz zimowania (grudzień-luty) • Wzmożony ruch jednostek pływających

Identyfikacja presji

Funkcja w PPZ	Presja (wpływ funkcji akwenów określonych w Projekcie planu zagospodarowania na środowisko morskie)
Ochrona brzegu morskiego (C)	• Zmiana poziomu wody i uwodnionej strefy przyboju (refulacja) wpływające na żerowiska ptaków pelikanowych i siewkowych • Zaburzenia struktury osadów oraz hałas generowany w wyniku prac czerpialnych na torach wodnych i odkładania urobku na brzegach Zalewu i wynikająca z tego zmiana kształtu linii brzegowej • Zajęcie powierzchni dna, erozja dna, zniszczenie siedlisk dennych w miejscach posadowienia budowli • Wprowadzanie do środowiska i krajobrazu nadwodnego oraz podwodnego sztucznych elementów środowiska • Zaburzenie naturalnych procesów zachodzących w strefie brzegowej
Turystyka sport i rekreacja (S)	• Wzmożony ruch jednostek pływających i związany z tym hałas przyczyniający się do płoszenia i niepokojenia ptaków, szczególnie gatunków będących przedmiotami ochrony w granicach obszaru Natura N2000 Zalew Wiślany w okresie ich gniazdowania (marzec-sierpień), sezonowych wędrówek (sierpień-listopad, luty-maj) oraz zimowania (grudzień-luty) • Wydeptywanie, zaśmiecanie siedlisk roślin i zwierząt • Zanieczyszczenie wód • Wprowadzanie sztucznych elementów do krajobrazu nadwodnego i podwodnego (mola, pomosty) • Niszczenie trzcinowisk • Dążenie do maksymalizacji zysków z turystyki, sportu i rekreacji, wpływ na rozwój i przekształcenie przestrzeni
Przystanie turystyczne (Sp)	• Wprowadzanie sztucznych elementów do krajobrazu nadwodnego i podwodnego, zmiana charakteru strefy brzegowej • Dążenie do maksymalizacji zysków z turystyki, sportu i rekreacji, wpływ na rozwój i przekształcenie przestrzeni • Zanieczyszczenie wód • Płoszenie i niepokojenie ptaków, szczególnie gatunków będących przedmiotami ochrony w granicach obszaru Natura N2000 Zalew Wiślany w okresie ich gniazdowania (marzec-sierpień), sezonowych wędrówek (sierpień-listopad, luty-maj) oraz zimowania (grudzień-luty) • Wydeptywanie, zaśmiecanie siedlisk roślin i zwierząt, w tym niszczenie siedlisk litoralowych, zwłaszcza trzcinowisk

Wnioski i zalecenia do PPZP

- Ochrona środowiska stanowi istotny warunek podejmowania działań w poszczególnych akwenach niezależnie od tego, czy dotyczy obszaru objętego ochroną prawną, czy też nie;
- Rekomenduje się uwzględnienie na etapie wydzielen lub/i formułowania szczegółowych zapisów do projektu Planu cenności zachodniej części akwenu;
- Wyznaczone rejony Zalewu ważne dla awifauny lęgowej, sezonowo migrującej i zimującej powinny zachować dominujące funkcje związane z zapewnieniem stabilnej obecności i trwałości lęgów oraz miejsc odpoczynku i zimowania;
- Na etapie v. 1 powinny zostać określone warunki możliwej wycinki trzciny uwzględniające jej cenność dla ptaków szuwarowych, szczególnie drobnych ptaków wróblowych oraz jej rolę w stabilizacji brzegów Zalewu;

Wnioski i zalecenia do PPZP

- Nie rekomenduje się realizowania w akwenu funkcji akwakultura. Tego typu działalność prowadzona w akwenu mogłaby mieć charakter eksperymentalny i być prowadzona w ramach funkcji „badania naukowe”;
- Ochronę brzegów w obszarze Zalewu Wiślanego należy realizować zgodnie z zapisami Programu ochrony brzegów morskich z uwzględnieniem wniosków wypracowanych w Strategii ochrony brzegów morskich, która postuluje budowę umocnień brzegowych jedynie na odcinkach brzegu z zagospodarowanym zapleczem, zagrożonych erozją morską i powodzią morską;
- Za najważniejsze elementy mające wpływ na dobra materialne i perspektywy jakości życia mieszkańców gmin nadzalewowych należy uznać m.in. ogólny poziom rozwoju ekonomicznego, poziom rozwoju gospodarczego wyrażony dochodami gmin, poziom bezrobocia czy udział w lokalnej gospodarce rybołówstwa i turystyki (infrastruktura turystyczna, atrakcje turystyczne, ilość turystów). W pracach planistycznych należy uwzględnić ważną rolę turystyki w gminach posiadających naturalne walory przyrodnicze i krajobrazowe z bezpośrednim dostępem do morza i akwenu Zalewu Wiślanego;

Wnioski i zalecenia do PPZP

- Sztuczna wyspa refulacyjna związana z przedsięwzięciem „Droga wodna łącząca Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” może się stać dogodnym lęgowiskiem dla ohara *Tadorna Tadorna*, oraz siewczek: obrożnej *Charadrius hiaticula* i rzecznej *Charadrius dubius*. Przy podejmowaniu decyzji o funkcji podstawowej należy pamiętać o jej przeznaczeniu (odkładanie urobku z pogłębiania torów wodnych);
- Dla części obszaru objętego planem w dniu 17 września 2020 r. została wydana decyzja GDOŚ nr DOOŚ-WDŚ/ZOO.420.6.2019.mko.52 uchylająca część postanowień zawartych w decyzji WOOŚ.4211.1.2017.AZ.67 o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pod nazwą Droga wodna łącząca Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską – lokalizacja Nowy Świat z 5 grudnia 2018 r. Niezbędne jest uwzględnienie zapisów dot. warunków ochrony środowiska i przyrody określonych w ww. Decyzji w pracach nad projektem Planu.